

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 362/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Nitra, zastúpeného Mgr. Juraj Hedera s. r. o., P. Benického 786/6, Nitra, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 1Tos/18/2024-1406 z 29. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu č. k. 1Tos/18/2024-1406 z 29. februára 2024 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/66/2021 zo 17. januára 2023 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania trestných činov v ňom špecifikovaných, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere piatich rokov a štyroch mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ho okresný súd pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Zároveň ho zaviazal na úhradu škody dotknutým poškodeným. Rozsudok okresného súdu považoval za doručený, v nadväznosti na čo sa stal právoplatným 10. mája 2023.

3. Dňa 20. novembra 2023 sťažovateľ doručil okresnému súdu žiadosť o navrátenie lehoty na podanie odvolania (ďalej len „žiadosť“), a zároveň v ten istý deň podal aj odvolanie proti rozsudku okresného súdu.

4. O jeho žiadosti a podanom odvolaní krajský súd rozhodol uznesením č. k. 2To/9/2024-1362 z 21. februára 2024 tak, že podľa § 64 ods. 1 Trestného poriadku povolil sťažovateľovi navrátenie lehoty na podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu (výrok I) a podľa § 316 ods. 3 písm. c) Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

5. Krajský súd zároveň uznesením č. k. 2To/9/2024-1349 z 21. februára 2024 podľa § 71 ods. 3 písm. d) Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku vzal sťažovateľa do väzby od 21. februára 2024 a jeho väzbu nenahradil písomným sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1Tos/18/2024-1406 z 29. februára 2024 tak, že sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) krajský súd rozhodoval o jeho vzatí do väzby výlučne z dôvodu, že v čase jeho rozhodovania sa nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody, v ktorom však bol nezákonne, keďže pred umiestnením do výkonu trestu odňatia slobody podal žiadosť o navrátenie lehoty na podanie odvolania. V nadväznosti na jej podanie platí, že nemožno rozsudok vykonať až do právoplatnosti rozhodnutia o tejto žiadosti (rozsudok okresného súdu bol na podklade tejto žiadosti a podaného odvolania následne zrušený v celom rozsahu). Napriek uvedenému vykonával trest odňatia slobody od 29. decembra 2023 do 21. februára 2024. Rozhodovanie o väzbe je tak nezákonné a protiústavné, keďže právo nemôže byť založené na neprávne;

b) krajský súd nebol oprávnený a príslušný rozhodovať o jeho väzbe, keďže o nej rozhodoval v nadväznosti na zrušenie rozsudku okresného súdu a vrátenie mu veci na opätovné prejednanie a rozhodnutie. Vo veci mal ďalej konať okresný súd, a to ešte 29. decembra 2023, keď bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody v Rakúskej republike (namiesto jeho umiestnenia do výkonu trestu odňatia slobody v rozpore s § 183 ods. 3 Trestného poriadku). Namietané skutočnosti uviedol v sťažnosti podanej proti uzneseniu krajského súdu z 21. februára 2024;

c) záver krajského súdu (na s. 7 predposledný ods. napadnutého uznesenia), ktorý sťažovateľ v ústavnej sťažnosti cituje, nie je správny, keďže právomoc a príslušnosť rozhodovať o väzbe obvineného vo výkone trestu odňatia slobody po zrušení výroku o treste má výlučne dovolací súd podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd takúto právomoc nemal. Okresný súd mal konať podľa § 406 Trestného poriadku, no na „vrátenie Nariadenia (Nariadenia výkonu trestu, pozn.) dňa 03.01.2024 nereagoval.“;

d) z dôvodu konania nepríslušného súdu v jeho väzobnej trestnej veci došlo k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (mal konať okresný súd).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bola zamietnutá sťažovateľova sťažnosť podaná proti uzneseniu krajského súdu o jeho vzatí do väzby z dôvodu, že vo veci nekonal súd, ktorý by bol oprávnený a príslušný rozhodovať o jeho vzatí do väzby a v nadväznosti na to aj o jeho sťažnosti podanej proti tomuto rozhodnutiu.

8. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že v prípade namietaného rozhodnutia krajského súdu ide o rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľa, hoci sťažovateľove argumenty sa týkajú aj konania, ktoré vydaniu takého uznesenia predchádzali.

9. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie všeobecného súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 36 ods. 1 listiny (pozri I. ÚS 147/2019, analogicky napr. aj III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09).

10. Právo na zákonného sudcu (v širšom na nestranný súd) je obsiahnuté nielen v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj v čl. 5 dohovoru, keďže pojem „súd“ tu musí mať rovnaký význam, ako v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z tých istých dôvodov treba právo na zákonného/nestranného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny považovať aj za súčasť čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy v prípadoch, keď súd rozhoduje o väzbe. Právo na zákonného sudcu v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny sa naproti tomu vzťahuje na konanie vo veci samej. Inými slovami, čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ktorých porušenia sa sťažovateľ domáha vo svojej väzobnej veci, s touto nesúvisí, pretože tieto články sa vzťahujú na konanie vo veci samej, o ktoré v danom prípade nešlo (napr. II. ÚS 616/2016, II. ÚS 348/2016, III. ÚS 796/2016, I. ÚS 628/2023).

11. Ústavný súd sumarizuje, že čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru sú *ratione materiae* spravidla súčasťou rozhodovania vo veci samej. Oproti veci samej pri rozhodovaní o väzbe (ako je tomu aj v prípade sťažovateľa) práva vyplývajúce z týchto ustanovení treba považovať podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu za súčasť čl. 17 ústavy (III. ÚS 646/2017, II. ÚS 111/2018, II. ÚS 564/2018, II. ÚS 301/2020, III. ÚS 321/2022).

12. Vzhľadom na význam osobnej slobody ústavný súd citlivo a dôkladne preskúmava ústavné sťažnosti, ktoré sa jej obmedzenia týkajú. Sťažovateľ v súvislosti s rozhodovaním o jeho väzobnom trestnom stíhaní namieta porušenie svojho práva na zákonného sudcu z dôvodu nepríslušnosti (a nedostatku právomoci) krajského súdu na rozhodovanie o tejto otázke v prvom stupni štruktúry všeobecných súdov. Porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu namieta v súvislosti s postupom okresného súdu, ktorý po podaní jeho žiadosti o navrátenie lehoty na podanie odvolania (spolu s podaním odvolania) nereagoval v súlade s § 183 ods. 3 Trestného poriadku. Zároveň konštatuje, že v súvislosti s vykonávacím konaním a ním podanou žiadosťou

sa v jeho veci nekonalo ani podľa § 406 Trestného poriadku. Inými slovami, tvrdí, že na podklade konania, resp. nečinnosti okresného súdu sa ocitol vo výkone trestu odňatia slobody (od 29. decembra 2023 do 21. februára 2024) v rozpore s Trestným poriadkom. V nadväznosti na to namietané rozhodnutie krajského súdu vychádza z právneho stavu, ktorý odporuje Trestnému poriadku. K predmetným okolnostiam ústavný súd uvádza, že je spravidla viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie, t. j. petite ústavnej sťažnosti, samostatne nenamietal postup okresného súdu, vo vzťahu ku ktorému mal ústavnoprávne výhrady. Namietal porušenie označených práv (rozhodnutím krajského súdu o jeho väzobnom trestnom stíhaní), ktoré sú *ratione materiae* spravidla súčasťou rozhodovania vo veci samej, o ktorú v napadnutom uznesení nešlo.

13. Vzhľadom na popísané skutočnosti ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2024

Miloš Maďar
predseda senátu